

La humanitat

Any II : Núm. 249
Barcelona, dissabte, 27 d'agost de 1932

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

PARLANT AMB PERE COMES

La República ha d'intensificar la seva tendència esquerrista

Havem parlat, sobre el moment actual polític, amb el conseller de la Generalitat i segon tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona, senyor Pere Comes.

—Els esdeveniments d'aquests darrers dies — ens ha dit — la temptativa ridícula d'enderrocar la República, el gest grotesc dels elements monàrquics acabats per Sanjurjo, Barrera i Cavallari, han vingut a consolidar extraordinàriament la República.

Cal, però, que el Govern, fent-se ressò del sentiment general del país doni, d'una manera ferma, la sensació d'esquerrisme i castigui d'una fàcil exemplar els pertorbadors. Estimo perillós, tant per a la República com per a l'Estatut de Catalunya, tot dubte o vacil·lació dels dirigents en aquest sentit.

Convé anar, urgentment, a la depuració de l'Exèrcit, arribant, si és precis, a la dissolució de les unitats l'oficialitat de les quals pugui ésser titllada de desafecta a la República. I crec indispensable també que la purificació sia aplicada a la Magistratura i a la burocràcia en general, on continuen, malauradament, els mateixos elements que foren el principal suport de la monarquia.

Pel que fa referència a Catalunya, considero indispensable la dissolució o almenys una reorganització radical i immediata del soment. Aquest, tal com està, té massa resavís monàrquic perquè pugui merèixer confiança a la República i a la Generalitat.

Preguntat el senyor Comes sobre si creu possible una restauració monàrquica, ens donà una resposta rodonament negativa.

—Una restauració monàrquica és impossible mentre els homes de Govern segueixin el camí que ben clarament i cada dia els assenyalen els elements populars. Solament no fent-ho així, podria donar-se el cas vergonyós de que s'intentés la tornada d'institucions que han merescut la repulsa unànime del país.

AL PENAL DEL DUESO

—No ens deixaran viure tranquils...
—Sí, noi, aquest rebombori és "general".

Els diputats regionalistes i la votació de la llei d'expropiació

El diputat a Corts d'Esquerra Republicana, senyor Riera i Punti, ha publicat a un diari republicà de Reus un article titulat Una atzagaiada, en el qual comenta molt atinadament el darrer moviment monàrquic.

L'esmentat article acaba amb el següent paràgraf, en el qual palesa l'actitud poc franca dels diputats de la Lliga en tractar-se de defensar la República:

"Donant una prova més de les que donava en parlar de l'actitud anti-republicana de la Lliga Regionalista, tituents, els senyor Abadal, Rahola i

Estelrich, es retiraren del saló de sessions i no volgueren unir llurs vots als de tots els republicans de la Cambra a favor de la llei d'expropiació, ells que no protestaren de la covarda execució de Gulán i Garcia, quan Ventosa i Calvell era ministre del darrer Govern monàrquic. A huc el senyor Picavea, conservador però fuerista base, votà amb els republicans. Cal que el poble liberal i republicà recordi aquesta actitud de la Lliga quan gosi dir-se públicament partit republicà."

El Sr. Companys

Madrid. — El senyor Companys tingué ahir una entrevista amb el sots-secretari d'Economia, acompanyant una comissió d'obres de Sabadell. Avui, dissabte, visitaren el ministre. El senyor Companys sortirà aquest vespre, en l'express, vers Barcelona.

DESPRES DEL INDULT DE SANJURJO

El que diu la mare de Fermí Galán

Madrid. — Un redactor d'"Heraldo" ha sostingut la següent conversa amb la mare de Fermí Galán, que, com és sabut, va estar a Palau a demanar l'indult de l'ex-general Sanjurjo:

—Què us ha semblat el gest de la República indultant a Sanjurjo?

—hem preguntat a la mare del màrtir de Jaca.

—Magnífic. Digne d'una República.

—Vàreu estar al Palau Nacional ahir?

—Sí. Vaig anar a visitar S. E. el President per tal de demanar-li el perdó per al general sentenciat a mort... Mentiria si digués que no m'emocionà l'entrevista amb don Nicet Alcalá Zamora.

—Per què?

—Recordarem aquells dies de desembre de 1930 i els vàrem compartir amb aquests. L'ombra del meu fill Fermí semblava alenar al nostre costat, junt a la de Garcia Hernández. El contrast d'aquests herois i màrtirs amb Sanjurjo era molt gran. Però... Li ho vaig demanar per les llàgrimes que vaig vessar aquells dies terribles: Cal perdonar-lo! Que un fill no pugui plorar avui com una mare i una esposa ploraren un 14 de desembre!... I ja ho veieu: estic molt contenta. El general no serà mort per la Justícia republicana, perquè aquesta Justícia és justa i és humana.

Una conspiració monàrquico-reaccionària (1)

Un dels directors principals és el general Sanjurjo. — Segons una carta d'un oficial de l'exèrcit, volen proclamar rei d'Espanya a Joan III de Borbó

Tothom sap que l'actual director de la guàrdia civil, fou un dels que ajudaren a Primo de Rivera per a realitzar el cop d'Estat del 13 de setembre de 1923. Molt amic del dictador, el serví fidelment fins al darrer moment. Després continuà essent l'amic del Borbó i arribat el 14 d'abril, per por, res més que per por, féu traïció al seu amo i senyor abandonant-lo, camí de Cartagena.

El que creu en la fidelitat de Sanjurjo al règim republicà es pot considerar com a un necl. Es un home que no pot estar més que al servei de la reacció i la reacció està representada per la monarquia a les mil meravelles. Una República, per reaccionària que sigui, pot donar a la reacció algun disgust, car pot molt bé anar cap a l'esquerra. Mireu el decret d'expulsió dels jesuïtes, cosa que mai no faria un Alfons de Borbó. A més, si fins ara la República no ha estat massa benigne per als treballadors, qui li en priva d'esser-ho d'ací endavant? En fi de comptes, la República sempre és un greu perill per als reaccionaris i pensen poder abatré-la i per tal conspirant constantment, com he prova el fragment de carta que reproduïm, escrita per un oficial de l'exèrcit espanyol, que està al corrent de tots els tèrbols treballs que realitzen els monàrquics confabulats i ben units.

Vegeu el que escriu aquest oficial a un amic seu, el doctor Tomàs Tusó:

"El golpe de Estado está perfectamente organizado en Madrid, Barcelona y Sevilla, no concediéndole importancia política a las demás poblaciones, ya de acuerdo con los Comités Reaccionarios de ellas, que presiden las clases acaudaladas.

"Se cuenta con la burguesía en pleno, la nobleza que no emigró y la que desde la frontera se desvive por volver a ser lo que fue, con el clero y oficialidad reaccionaria que es bastante y fíjate que solo digo oficialidad, pues los Jefes, ni siquiera entienden de eso.

"Se desarrollará conforme los acontecimientos se sucedan, pero bajo el siguiente plan, ya que todo ha sido debidamente estudiado y con el auxilio de un secretario de Azaña de parte de la reacció. Se ha pisado el terreno, visto los gabinetes, las cabinas de telégrafo presidencial, y secreto a su personal, entablándose la indispensable amistad para apoderarse de estos elementos.

"Hay veinte oficiales del ejército reaccionario (que se está organizando) en Madrid, entre ellos los laureados, designados para la hora en que esté en reunión el Consejo de ministros, asesinarlos por sorpresa, previa retirada cubierta, saliendo por distintas puertas a sus coches respectivos y con pasaportes debidamente preparados, pasarán la frontera para lo cual hay ya depositados en un banco francés 30.000 duros en garantía de lo que pueda ocurrirles.

"Inmediatamente de esto, un oficial de la Guardia civil, figura que está allí de casualidad, y es enviado de Sanjurjo, simula detenciones para no despertar sospechas y desorientar con su autoridad las personas ajenas que por allí coinciden y avisar a Sanjurjo como jefe suyo más caracterizado.

"Este, haciéndose el extraño acude en ese momento y para mantener el orden se hace cargo del mando del Gobierno y como tal se constituye: el general Franco, Gobernación; a Calvo Sotelo, Hacienda. Aquí pierdo el hilo de la conversacion, por tener que irme.

"Como primera providencia, cortan las comunicaciones con el resto de España a excepción de Barcelona, dando cuenta de lo ocurrido y de que se hace cargo del poder PARA ESTABLECER EL ORDEN y manda a los gobernadores civiles, excepto los de las cuatro provincias catalanas de que resignen sus mandos a los Presidentes de las Audiencias y a los militares de que acuartelen sus tropas permaneciendo en actitud expectante y a favor del ORDEN según las indicaciones del poder civil.

"Constituyendo el Gobierno Provisional, en esta forma, ordenará la disolución de las Cortes y convocará nuevas elecciones, que forzosamente serán ganadas por los reaccionarios, valiéndose de los sortilegios y recursos a su alcance y proponiendo entonces como Monarca reinante, al ex infante Juan III de Borbón, que era lo pactado antes de la muerte de don Jaime i de acuerdo con los tradicionalistas que toman parte en el festival con esa condició i lo apoyan desde el Norte.

"Del mando de Cataluña se trata de enviar a Barrera por lo que se opone la burguesía catalana y como otro general apto para que apoye la autoridad civil en este sentido, no se encuentra, ya que los existentes tienen su misión determinada y es por lo que los procesados por las responsabilidades, no se encontrarán a esa hora en sus celdas, se propone a Pozar y de Gobernador civil al ex-jefe del Puerto Franco.

"En Barcelona, tan pronto se reciban de Madrid noticias que llegarán a las autoridades ya nombradas de que se sigue el movimiento, se procederá a incautar-se de las comunicaciones para evitar que el "Estat Català", que tiene organizado Maciá bajo de las montañas ya

que se encuentran armados, procediéndose a la detención de los elementos del de la ciudad y al asesinato de Maciá, Aiguader, Companys y otros cuyos refugios para casos de peligro, se conocen de antemano.

"Se cuenta para ello con el acuartelamiento de las tropas, de las que Barrera, el día 3 en presencia de Franco le aseguró a Sanjurjo que le seguirían y que contaba con ellos. A propósito de esto te diré que este señor está equivocado en sus manifestaciones, pues en la guarnición de Barcelona no se le ha requerido en este sentido aunque actualmente conspira, tiene sus Comités de Defensa, claro que este señor se cree tener los dos regimientos de caballería con su general a la cabeza; es todo.

"Te prevengo que se procederá al secuestro de los comunistas y sindicalistas dirigentes de las masas populares, así como de los Mozos de Escuadra. Un partido catalán de derecha, director del movimiento en Cataluña, está gobernado, desde París, por un conspicuo de este partido y los cómplices que con él huyeron. Tiene organizadas las gentes en banderas con un total de unos 2.000 armados y cuentan también con los 1.200 guardias civiles que a favor del ORDEN acudirán.

"El temor de Sanjurjo, al avance de su columna, es la situación económica del país pues aumentaría el paro forzoso trayéndose los capitales y no regresando los emigrados, ya que considera inminente la huelga general revolucionaria y su mayor recelo es el problema catalán por no estar aún de acuerdo con los capitalistas y no saber si cuenta con ellos, por lo cual el 4 envió un delegado del Comité Catalán que se encontraba allí para recibir órdenes y darle instrucciones, enviando el expresado día 7 contestación satisfactoria.

"Como detalle te diré que un espontáneo madrileño en una reunión, firmó un cheque de 2.000.000 a favor de la conspiración al lamentarse en ella la falta de recursos.

"También sé que el sobrante del armamento procedente de la disolución y reducción de cuerpos de Madrid, está en el Parque, pero sin cierres que se guardan en otro sitio y arreglado de forma tal, que ese armamento será llevado en camiones donde se encuentran los cierres y entregado a los reaccionarios.

"Como buen camarada y disciplinado a mi partido, te autorizo a que hagas de esos informes verídicos, lo que estimes más conveniente a nuestra política.

"Te supongo preocupado al desconocer quien te escribe, algún día nos veremos en las filas del proletariado y entonces estrecharemos nuestras manos."

Penso que amb el que hem reproduït, ja deu haver-hi prou, no per a destituir del càrrec de director de la Guàrdia civil a Sanjurjo, sinó per instruir-li sumari i processar-lo. Un home que ocupa un càrrec oficial, que és monàrquic per essència i potència i que juga amb la República com ell sap fer-ho, deu haver d'exigir-se-li responsabilitats.

Com es pot veure, alguns polítics catalans intervenen en la conspiració. Són els mateixos que tenien, i deuen tenir encara, relació amb els pistolers del Sindicat Lliure, amics de Martínez Anido, fomentadors d'aquella "Federación Patronal", que se serví de l'aventurer Koenig, amics dels capitosos del "Fomento del Trabajo Nacional", protectors que foren d'Arlegui i Anido.

Tenen, des de París, relació amb gent que ocupen càrrecs oficials. Hi ha un comandant que té un cognom català i que Azaña coneix perfectament, que està d'acord amb la conspiració.

També hi ha complicat en aquest embolic monàrquic, un conferenciant que es posa a donar consells als actuals ministres, fent de derrotista, i al qual no se li ha aplicat encara la llei de Defensa de la República.

Per si el complot fracassés, tenen dipositats en un Banc de França, 150.000 pessetes per als fugitius. També es va dir al Casino Militar de Madrid, que un noble havia llurat dos milions de pessetes per tal d'assegurar l'èxit de la conspiració.

Per ara fem punt. Potser dintre d'uns dies estarem en disposició de dir quelcom més. El que sí podem assegurar, és que no callarem res del que vagin comunicant-nos els nostres informadors.

PERE FOIX.

Gener de 1932.

(1) Aquest article va ésser escrit pel nostre col·laborador Pere Foix, el mes de gener d'aquest any, però no va donar-lo a la publicitat, a indicació d'algu que podia fer-ho, per tal de no estorbar la vigilància que s'exercia sobre els conspiradors.

El doctor Tusó va fer les oportunes diligències tan bon punt va arribar a les mans la carta esmentada, ja que ell sap que l'autor de la carta és un oficial de l'exèrcit de tota solvència ideològica i d'una moralitat a tota prova.

Amb això es veu ben clar que Sanjurjo conspirava ja essent director de la Guàrdia civil.

DEL PASSAT COMLOT MONÀRQUIC

A la recerca del general Barrera

Molt s'ha parlat aquests dies sobre el parader del general Barrera. La policia i la guàrdia civil, atenent-se a denúncies rebudes, han fet aquests dies escorcolls per tal de trobar el cap

primerissim del moviment monàrquic suposant que aquest es trobés a Barcelona.

Avui, als centres policials, sembla que existeix la convicció que el general Barrera no es troba a Barcelona.

Segons rumors que arriben fins a nosaltres, el general Barrera va estar a França per diferents indrets de Catalunya, des de l'endemà dels fets de Madrid. Té aquest trist personatge suficients coneixences per a poder

sostraurer uns dies a la recerca de la policia.

També arriba a nosaltres la nova — que, com comprendran els nostres lectors, recollim amb totes les reserves i sols a títol d'informació — que el general Barrera ja cosa de sis dies va embarcar clandestinament a Cadagües vers França, desembarcant a Port-Vendres.

I, encara més, sembla que hi ha moltes probabilitats que, en l'actualitat, el general Barrera sigui a poder